

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **MUDr. D. B.**, bývajúcí v B., proti žalovanému: **JUDr. M. S.**, sudca Okresného súdu Trnava, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 16 C 62/2008, o oznámení sudcov Krajského súdu v Trnave o skutočnostiach, pre ktoré sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Trnave JUDr. Andrea Dudášová, JUDr. Iveta Jankovičová, JUDr. Anton Jaček, JUDr. Magdaléna Krajčovičová, JUDr. Ľubica Spálová, JUDr. Eva Barcajová, JUDr. Mária Klepancová, JUDr. Silvia Hýbelová, JUDr. Katarína Slováčeková, Mgr. Fedor Benka a Mgr. Dušan Čimo **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vecí až do jej právoplatného skončenia.

Vec prikazuje na prejednanie a rozhodnutie **Krajskému súdu v Bratislave**.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 62/2008 upozornili sudcovia tohto súdu na existenciu okolností, so zreteľom na ktoré by podľa nich mohli vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti. Ich podstata podľa nich spočíva v tom, že žalovaný je sudcom okresného súdu. Vec preto predložili podľa § 16 ods. 1 O.s.p. Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie, či sú alebo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí.

V konaní o oznámení sudcov súdu prvého stupňa, vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 23 NcC 20/2008, aj sudcovia tohto súdu činní na občianskoprávnom úseku, okrem sudcu Mgr. Dušana Čimu, oznámili, že aj na ich strane sú tu skutočnosti, uvádzané sudcami

súdu nižšieho stupňa, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o ich nezaujatosti. Vzhľadom na uvedené bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval obsah vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Trnave z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Z tohto pohľadu, dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti.

Pokiaľ ide o existenciu takéhoto právne relevantného pomeru u sudcov Krajského súdu v Trnave, títo zhodne uviedli, že vzhľadom na ich pracovný i osobný vzťah k žalovanému, ktorý je sudcom súdu prvého stupňa, sa cítia byť vo veci zaujatí. V takomto prípade bolo potrebné zohľadniť, že sami sudcovia tohto súdu potvrdili existenciu vzťahu k účastníkovi konania, ktorý vzťah ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. považuje za právne relevantný. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rešpektoval vyjadrenia o ich zaujatosti a v dôsledku toho rozhodol, že uvedení sudcovia Krajského súdu v Trnave sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Najvyšší súd rovnako vylúčil z prejednávania veci aj sudcu Mgr. Dušana Čimu, ktorý sa vyjadril, že sa necíti byť zaujatý. Dospel totiž k záveru, že jeho subjektívne stanovisko (t.j. že sa necíti byť zaujatý) je síce dôležité, avšak pre komplexné posúdenie jeho vzťahu k účastníkom konania, a tým pre posúdenie jeho nestrannosti v konaní, nie rozhodujúce. V danom prípade treba zohľadniť najmä hľadisko objektívne, ktoré práve odôvodňuje pochybnosti o možnej nezaujatosti tohto sudcu v konaní. Ak má (mal) totiž sudca kolegiálny vzťah k inému sudcovi (neskôr účastníkovi konania), s ktorým sa bežne, aj keď len v rámci plnenia pracovných povinností, stýka, ide o takú skutočnosť, ktorá (bez ohľadu na skutočnú povahu tohto vzťahu) je spôsobilá vyvolať opodstatnené pochybnosti o pomere sudcu k takému kolegovi vo veci, v ktorej vystupuje ako účastník konania. Daný vzťah už nemožno považovať za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama o sebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti.

So zreteľom na to, že v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave, rozhodujúcich v občianskoprávných veciach, nemôže tento inak príslušný súd konať, bolo potrebné vec podľa § 12 ods. 1 O.s.p. prikázať inému súdu toho istého stupňa. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto prikázal vec až do jej právoplatného skončenia Krajskému súdu v Bratislave.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júla 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

